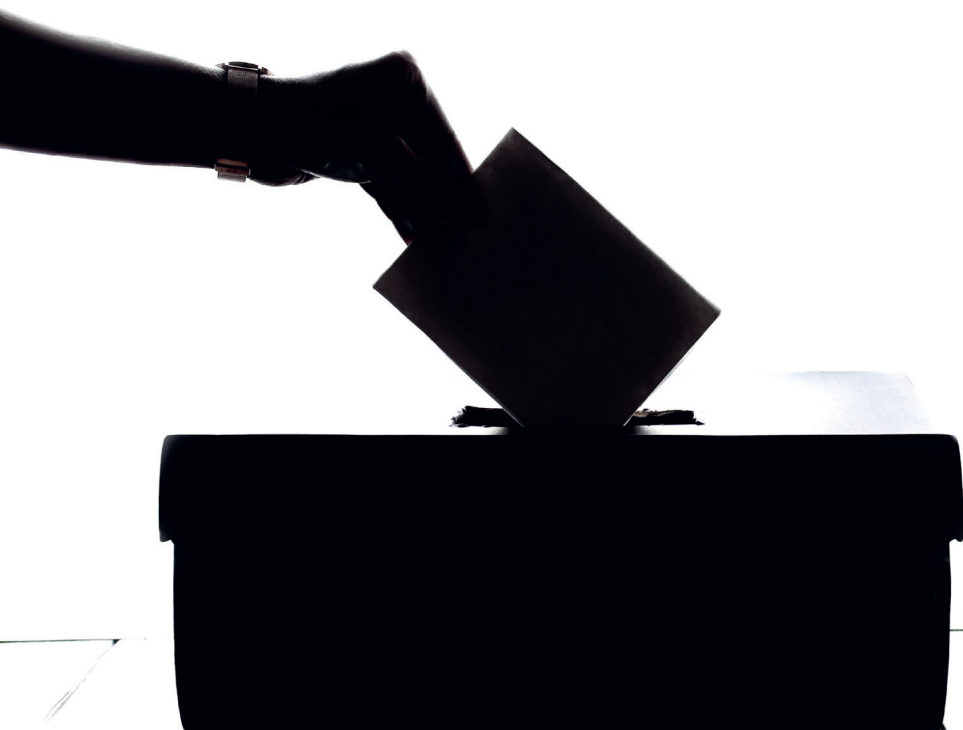

magma

MAGMA • 4/2022

Staffan Himmelroos

med Åsa von Schoultz, Isak Vento och Maria Bäck

**VÄLARBETEENDE BLAND
SVENSKSPRÅKIGA UTLANDSFINLÄNDARE**

Väljarbeteende bland svenskspråkiga utlandsfinländare

Utgivare: Tankesmedjan Magma
www.magma.fi

Magma 2022

Layout & tryck: Oy Nord Print Ab

Pärmbild: Unsplash

Foto på författaren: Hanna Oksanen

Karta och figurer: Daniel Kawecki

ISBN: 978-952-7328-30-9 (online)

Magma:

ISSN-L: 1798-4629

ISSN: 1798-4610 (online)

Magas rapporter får fritt laddas ner via www.magma.fi. Det är tillåtet att kopiera, citera och återge avsnitt ur denna publikation förutsatt att källan anges samt att innehållet inte förändras eller förvrängs.

Staffan Himmelroos

med Åsa von Schoultz, Isak Vento och Maria Bäck

**Väljarbeteende bland
svenskspråkiga utlandsfinländare**

Om författaren

Staffan Himmelroos

Staffan Himmelroos är docent och universitetslektor i samhällsvetenskaper vid Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors universitet. Han är politics doktor från Åbo Akademi och expert på politiskt beteende och demokratiska innovationer.

Övriga författare som bidragit till rapporten är:

Professor Åsa von Schoultz, Helsingfors universitet

PD Isak Vento, Helsingfors universitet

PD Maria Bäck, Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors universitet

Innehåll

Inledning	6
Utlandsmedborgare i val	8
<i>Finländska utlandsväljare och deras rättigheter i finländska val.....</i>	
Utlandsmedborgares rättigheter i val ur ett internationellt perspektiv	10
<i>Utlandsfinlandssvenskar: Vilka är de och var bor de?</i>	
Valdeltagande bland svenskspråkiga utlandsfinländare.....	17
Vad kan göras för att förbättra valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskarna?	25
Avslutningsvis: En blick in i framtiden	32
Litteraturförteckning:.....	35
Datamaterial som används i rapporten:	37

Inledning

Det bor över 30 000 röstberättigade svenskspråkiga finländare i utlandet. De röstberättigade svenskspråkiga utlandsfinländarna är alltså fler än de svenskspråkiga röstberättigade i Åbolands valkrets och ungefär lika många som i Helsingfors valkrets. Samtidigt bör det påpekas att valdeltagandet i regel är mycket blygsamt bland finländska utlandsmedborgare i allmänhet. Endast 12,6 procent av utlandsfinländarna röstade i riksdagsvalet 2019.

I denna rapport kommer vi att bekanta oss närmare med hur valdeltagandet ser ut bland svenskspråkiga utlandsfinländare, eller utlandsfinlandssvenskar som de även kan benämnas. Är valdeltagandet högre eller lägre än bland utlandsfinländare överlag och varför ser valdeltagandet ut som det gör? Målet med rapporten är också att undersöka förutsättningarna för ett ökat valdeltagande bland utlandsfinlandssvenskar i framtiden. För att ge en bild av vilka de svenskspråkiga utlandsfinländarna är kommer vi även att se närmare på gruppens sociodemografiska sammansättning samt i vilka länder de valt att bosätta sig.

Det finns flera orsaker till att intressera sig för utlandsfinlandssvenskarnas politiska aktivitet. Detta har förstås delvis att göra med det förhållandevis stora antalet svenskspråkiga utlandsfinländare. Utlandsfinlandssvenskarna är dock inte bara en relativt talrik grupp, de utgör dessutom en växande grupp. Tidigare studier av bland andra tankesmedjan Magma visar att migrationen bland svenskspråkiga finländare ökat klart under 2000-talet. Allt fler svenskspråkiga utlandsfinländare bosätter sig utomlands för en kortare eller längre tid. Det betyder samtidigt att de finlandssvenska väljarna i en allt större utsträckning befinner sig utomlands. I den mån man är intresserad av svenskspråkiga finländska väljare är det därmed allt viktigare att beakta dem som är bosatta i utlandet. Om de inte röstar innebär det färre svenskspråkiga röster som avläggs

i finländska nationella val. I den utsträckning de röstar är det intressant att veta hur de röstar.

En annan viktig orsak att intressera sig för de svenskspråkiga utlandsfinländarnas valdeltagande har att göra med förbättrade förutsättningar att engagera sig i finländsk politik från utlandet. Inför riksdagsvalet 2019 antogs en brevröstningsreform som möjliggjorde brevröstning i finländska nationella val för finländare bosatta utomlands. Tidigare kunde utlandsfinländare endast avlägga en röst vid ambassader, konsulat och andra särskilda vallokaler i utlandet, men nu har man alltså också möjligheten att avlägga sin röst utan att besöka en fysisk vallokal. Det innebär en avsevärd förbättring vad gäller möjligheten att delta i val från utlandet.

Förutsättningarna att hålla kontakten med ursprungslandet har också radikalt förbättrats under de senaste decennierna, främst tack vare den förbättrade tillgången till information och kommunikation som Internet erbjuder. Idag är det möjligt för utlandsfinländare att följa med utvecklingen och viktiga händelser i Finland på nästan samma sätt som de som är bosatta i Finland.

Tillsammans bidrar dessa förbättringar med goda förutsättningar för ett ökat valdeltagande bland utlandsfinlandssvenskarna framöver. Internationella jämförelser visar att förbättrade förutsättningar för deltagande bland utlandsmedborgare kan ha en tydlig positiv effekt på valdeltagandet. I Sverige har valdeltagandet ökat kraftigt bland utlandsmedborgarna under de 20 år som de kunnat använda sig av brevröstning. I senaste svenska riksdagsval var valdeltagandet bland utlands-svenskarna hela 43,5 procent, dvs. 3,5 gånger högre än för utlandsfinländarna.

Denna rapport bygger på ett flertal unika datamaterial som insamlats inom det av Svenska litteratursällskapet finansierade projektet *Politiskt beteende i den finlandssvenska diasporan*. Mer information om dessa datamaterial återfinns i bilagan längst bak.

Utlandsmedborgare i val

Finländska utlandsväljare och deras rättigheter i finländska val

Vad innebär det att vara en finländsk utlandsväljare? Alla finländska medborgare som är stadigvarande bosatta i utlandet har rätt att rösta i finländska nationella val, såsom riksdagsval och presidentval. Finländska utlandsmedborgare har även rätt att rösta i Europaparlamentsval i Finland, förutsatt att de inte väljer att rösta i det EU-land där de är bosatta. Utlandsfinländare har inte rätt att rösta i kommunalval eller välfärdsområdesval.

Utlandsfinländska väljare kan avlägga en röst i finländska val genom att antingen 1) rösta på valdagen i Finland, 2) rösta från en beskickning eller 3) per brev från utlandet. Möjligheten att brev rösta från utlandet är ny. Reformen togs i bruk i samband med riksdagsvalet 2019 och möjligheten att rösta via brev erbjöds även i Europaparlamentsvalet senare samma vår. Brevröstningsreformen innebar en stor förbättring och förenkling vad gäller utlandsfinländarnas möjligheter att delta i val. I de flesta länder finns det endast ett fåtal vallokaler där utlandsfinländare kan avlägga sin röst och även i länder där det finns ett större antal vallokaler, som till exempel i Sverige, har dessa vallokaler ofta mycket begränsade öppethållningstider.

Brevröstningen för utlandsfinländska väljare går till på följande sätt: De som önskar rösta per brev i ett finländskt val skall inledningsvis beställa brev röstningshandlingarna till utlandet. Dessa handlingar kan beställas upp till tre månader innan ett val. Röstningen kräver två vittnen som skall intyga att röstningen skett med bevarande av valhemlighet och med respekt för valfriheten. Vittnena ska ha fyllt 18 år och ett vittne kan inte vara den röstandes make eller maka,

barn eller förälder, eller en person som är uppställd som kandidat vid valet i fråga eller dennes närstående. Vittnena behöver inte vara finska medborgare. Valkuvertet med röstsedeln och följebrevet postas till centralvalnämnden i den kommun i Finland som i rösträttsregistret har antecknats som ens hemkommun. Hemkommun för utlandsmedborgare är i regel den hemkommun från vilken man flyttade utomlands. En brevröst måste vara framme hos rätt centralvalnämnd senast fredagen före valdagen före klockan 19. Trots dessa processkrav är det ändå för de flesta utlandsmedborgare betydligt lättare att rösta per brev än att rösta vid beskickningar. Att brevrösta kräver inga resor och är mycket mer flexibelt när det gäller tidpunkten då man kan avlägga sin röst.

Utlandsmedborgares rättigheter i val ur ett internationellt perspektiv

Finland är på intet sätt det enda land som erbjuder valrättigheter till sina medborgare med stadigvarande adress utomlands. Idag erbjuder ungefär 130 länder sina medborgare bosatta i utlandet valrättigheter av något slag. Det finns dock stora skillnader mellan länder i hur dessa rättigheter ser ut. Vissa länder ger sina utlandsmedborgare omfattande rättigheter att både delta och ställa upp i val, medan rättigheterna för andra länders utlandsmedborgare är mycket begränsade eller saknas helt. Det kan även finnas stora skillnader mellan i övrigt liknande länder. Bland de nordiska länderna erbjuder till exempel Sverige och Finland sina utlandsmedborgare goda möjligheter att delta i nationella val medan Danmark har mycket restriktiva valrättigheter för sina utlandsmedborgare. Endast danska medborgare som bott utomlands mindre än två har rätt rösta i danska val och de bör dessutom återvända till Danmark för att avlägga sin röst.

Enligt en kategorisering (tabell 1) som gjorts inom det av EU-finansierade forskningsprojektet *Mobile EU electorates and democratic participation* (MobilEU) vid Helsingfors universitet kan EU-länderna placeras in i fem kategorier enligt de valrättigheter som de erbjuder sina utlandsmedborgare. Finland befinner sig kategori 2 tillsammans med bland andra Sverige. Till denna kategori hör länder med omfattande valrättigheter som dessutom gör det relativt lätt för sina utlandsmedborgare att i rösta val. I kategori 1 finns de länder som ger de mest omfattande valrättigheter till sina utlandsmedborgare. Det här gäller bland andra Frankrike och Italien där utlandsmedborgare även har egen representation. Egen representation för utlandsmedborgare innebär att de har egen valkrets med egna kandidater, samt egna representanter i parlamentet. I andra ändan av skalan har vi kategori 4 och 5 med länder som har relativt begränsade valrättigheter för

utlandsmedborgare eller där utlandsmedborgarna helt saknar valrättigheter. Det är värt att notera att flera av dessa länder, som exempelvis Irland och Rumänien, har en mycket stor diaspora. I dessa fall beror begränsningen av valrättigheterna delvis på att man vill minska risken för att utlandsmedborgarna får oproportionerligt mycket makt i den nationella politiken.

Tabell 1. Typologi över valrättigheter i EU27

	Kategori	Rättigheter	Länder
1	Omfattande valrättigheter och särskild representation	Rätt att rösta, rätt att ställa upp som kandidat, lättillgänglig röstning, ¹ egna representeranter/eget valdistrikt	Frankrike, Italien, Kroatien, ² Portugal
2	Omfattande valrättigheter	Rätt att rösta, rätt att ställa upp som kandidat, lättillgänglig röstning	Estland, Finland, Lettland, Nederländerna, Slovenien, Spanien, Sverige, Ungern, Österrike
3	Begränsade valrättigheter	Rätt att rösta och lättillgänglig röstning, kan inte ställa upp som kandidat	Belgien, Litauen, Luxemburg, Slovakien, Tyskland
4	Begränsade valrättigheter	Rätt att rösta och/eller ställa upp i val, ingen lättillgänglig röstning	Bulgarien, Polen, Rumänien, Tjeckien
5	Inga, eller mycket begränsade valrättigheter	Inga valrättigheter, eller valrättigheter som inte implementeras	Cypern, Danmark, Grekland, Irland, Malta

¹ Med lättillgänglig röstning menas brevröstning eller Internetröstning

² Lättillgänglig röstning saknas

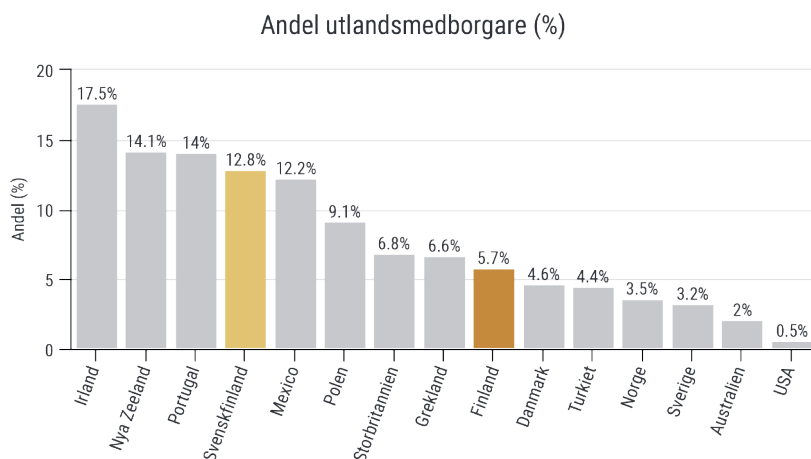
Utlandsfinlandssvenskar: Vilka är de och var bor de?

För att förstå de svenskspråkiga utlandsfinländarnas väljarbeteende måste vi veta vad som karaktäriserar denna grupp. I detta avsnitt kommer vi att bekanta oss närmare med den geografiska spridningen och den demografiska sammansättningen hos den finlandssvenska diasporan. Med andra ord kommer vi att bekanta oss med vilka länder de svenskspråkiga utlandsfinländarna är bosatta i, samt se på ålder, könsfördelning och utbildningsnivå hos utlandsfinlandssvenskarna som grupp.

Enligt data från myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i Finland bodde det år 2018 ungefär 31 000 finska medborgare i åldern 18–85 år med svenska som modersmål utanför Finlands gränser. För utlandsmedborgare är det av olika orsaker (som till exempel föråldrade adressuppgifter) svårt att hitta helt pålitliga uppgifter. Utifrån arbetet med detta material och den enkät som vi låtit genomföra inom forskningsprojektet är vår uppskattning att uppgifterna ovan är förhållandevis riktiga. I den utsträckning det verkliga antalet avviker från de officiella uppgifterna handlar det snarare om att antalet utlandsfinlandssvenskar underskattas än överskattas, exempelvis på grund av potentiella brister i modersmålsregistreringen för individer som migrerat för länge sedan. I detta sammanhang kan det vara värt att påpeka att det i de flesta länder är omöjligt att göra motsvarande uppskattningar av utlandsmedborgarna som grupp. Få länder för register över sina utlandsmedborgare på samma sätt som Finland och oss veterligen har ingen tidigare ens försökt göra en noggrann uppskattning av storleken på en minoritet bland utlandsmedborgarna från ett land.

Även om det totala antalet utlandsfinlandssvenskar inte är särdeles stort ur ett globalt perspektiv handlar det om ett betydande antal ur ett finlands-svenskt perspektiv. **Enligt en uppskattning** som grundar sig på uppgifter

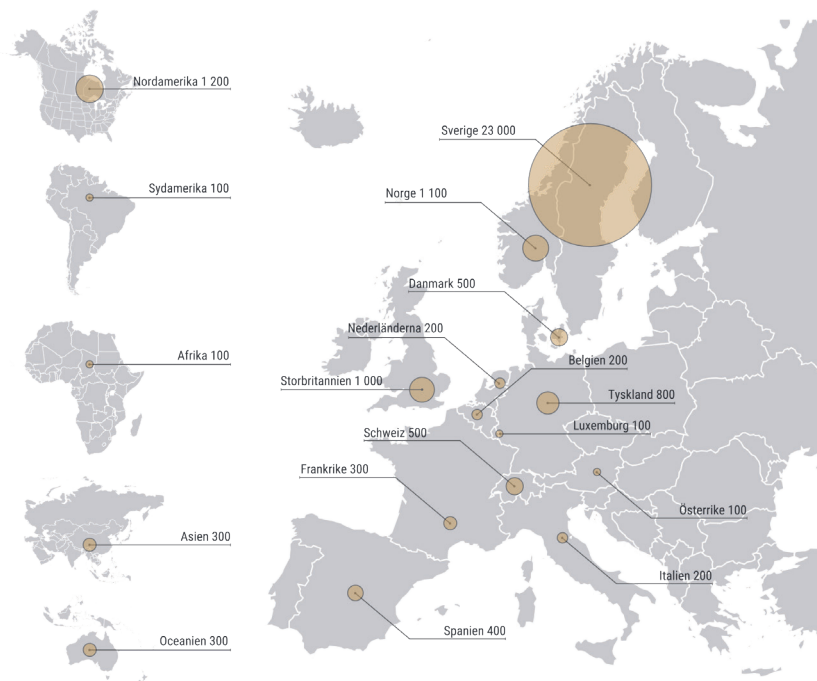
från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata **skulle andelen svenskspråkiga utlandsfinländare utgöra knappa 13 procent av alla svenskspråkiga finländare**. Det betyder att Svenskfinland som entitet, sett till andelen utlandsmedborgare, kan liknas vid kända utflyttarländer som Irland, Nya Zeeland och Mexiko (se figur 1). Det kan även noteras att andelen utlandsfinlandssvenskar är mer än dubbelt så hög som andelen utlandsfinländare (i vilken utlandsfinlandssvenskarna också ingår) och fyra gånger så hög som andelen utlandssvenskar.

Figur 1. Andelen utlandsmedborgare för olika länder enligt OECD (2014) och Svenskfinland (2018)

Tre fjärdedelar av utlandsfinlandssvenskarna bor i Sverige (se tabell 2). Följande i ordningen är Norge och Storbritannien med 3–4 procent av utlandsfinlandssvenskarna i vardera landet. Andra europeiska länder med en lite större grupp utlandsfinlandssvenskar är Tyskland och Schweiz. I Danmark bor det kanske aningen färre utlandsfinlandssvenskar än vad man kunnat vänta sig, under 500 personer.

Ungefär sex procent eller knappt 2000 utlandsfinlandssvenskar är bosatta utanför Europa. Ungefär hälften av denna grupp är bosatt i USA, men även i Kanada och Australien bor flera hundra finska medborgare med svenska som modersmål. Det bör anmärkas att vi i figur 2 endast lyfter fram de länder i vilka 100 eller fler utlandsfinlandssvenskar har sin fasta adress. Det finns förstås ett mindre antal svenskspråkiga utlandsfinländare bosatta i långt fler länder än de som listas i tabellen. Enligt Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fanns det år 2018 finlandssvenskar bosatta i ungefär 100 olika länder. Det står dock klart att utlandsfinlandssvenskarna i ytterst hög grad är bosatta i Europa och västvärlden i övrigt. Dryga 80 procent bor i Norden och 99 procent i västvärlden.

Figur 2. Antal utlandsfinlandssvenskar i olika länder och världsdelar

Bortsett från vilka länder de bor i, vad är det mer som karaktäriserar utlandsfinlandssvenskarna? Då vi bekantar oss med centrala sociodemografiska karaktärstiska för utlandsfinlandssvenskarna och jämför dem med de svenskspråkiga i Finland framkommer flera tydliga skillnader. För det första är det klart fler kvinnor än män som är bosatta utomlands. Detta utgör en tydlig skillnad jämfört med finlandssvenskarna bosatta i Finland. Ur tabell 2 framgår det att 58 procent av utlandsfinlandssvenskarna är kvinnor, medan motsvarande siffra i Finland är 49 procent. Särskilt överraskande är den stora andelen kvinnor bland utlandsfinlandssvenskarna ändå inte. Tidigare studier av utlandsfinländare och utlandssvenskar visar att andelen kvinnor är större än män bland utlandsmedborgarna.

En jämförelse av 18–85 år gamla finlandssvenskar i utlandet och i Finland visar att utlandsfinlandssvenskar tenderar att vara yngre (tabell 2). Ålderskategorierna som omfattar under 50-åringar är klart större bland utlandsfinlandssvenskarna, medan de äldre åldersgrupperna är mindre. Exempelvis utgör utlandsfinlandssvenskar i åldern 18–29 år 25 procent av denna grupp, medan samma åldersgrupp utgör endast 18 procent av de svenskspråkiga i Finland. Även om utlandsfinlandssvenskarna generellt är yngre än finlandssvenskarna i Finland, är dessa skillnader ändå betydligt mindre än de skillnader som står att finna för utbildningsnivån hos de två grupperna. Nästan 40 procent av utlandsfinlandssvenskarna har minst högre högskoleexamen, vilket är en dubbelt högre andel än för finlandssvenskar i Finland. Den höga andelen högutbildade utlandsfinlandssvenskar kan ses som ytterligare ett bevis för den ”brain drain-effekt” som tidigare rapporter om finlandssvensk migration påvisat. Den stämmer även väl överens med det vi vet om migration mer allmänt. Det är de redan högutbildade och de som söker sig till högre utbildning i andra länder som tenderar migrera. Uppgifterna om utbildningsnivån bland finlandssvenskar i utlandet och i Finland hämtar vi från två motsvarande enkätundersökningar som genomfördes år 2019 (se bilaga). Eftersom dessa uppgifter bygger på enkätsvar och högutbildade är mer benägna att besvara enkäter är de högutbildade antagligen en aning överrepre-

senterade. Men eftersom data insamlats på samma sätt i Finland och utlandet torde de relativa skillnaderna mellan Finland och utlandet ändå vara mycket tillförlitliga. Uppgifterna om köns- och åldersfördelningen bygger på officiella registerdata.

Tabell 2. Sociodemografiska karaktäristika för utlandsfinlandssvenskar och svenskspråkiga i Finland

		Utlands- finlands- svenskar (%)	Svensk- språkiga i Finland (%)	Diff.
Kön	Man	42	51	-9
	Kvinna	58	49	10
Ålder	18–29	25	18	7
	30–49	34	29	5
	50–64	19	24	-5
	65–85	22	29	-7
Utbildningsnivå	Grundnivå	6	14	-8
	Mellannivå	27	45	-18
	Lägre högskoleexamen/ yrkeshögskoleexamen	25	18	7
	Högre högskoleexamen/ forskarexamen	38	18	20

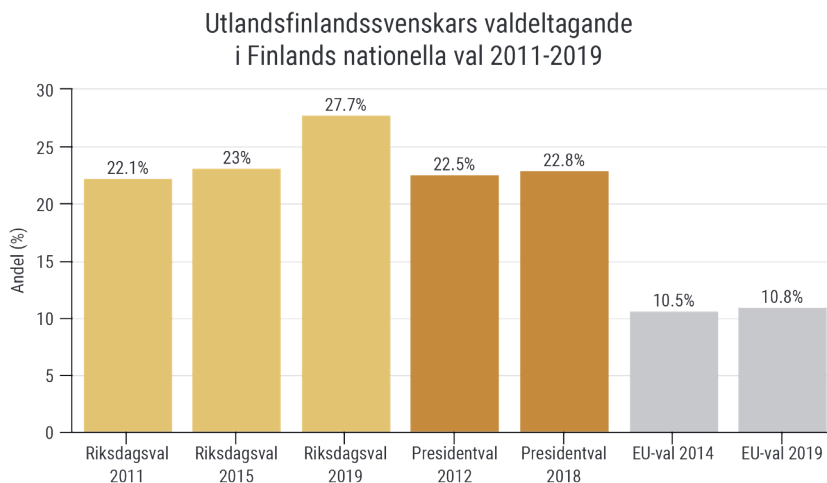
Valdeltagande bland svenskspråkiga utlandsfinländare

Härnäst lägger vi fokus på den mest centrala delen av denna rapport, dvs. valdeltagandet bland de svenskspråkiga utlandsfinländarna. Det är väl känt att medborgare som är folkbokförda utomlands i regel deltar i lägre utsträckning i ursprungslandets val än medborgare som är bosatta i ursprungslandet.

Enligt den officiella statistiken från riksdagsvalet 2019 röstade endast 12,6 procent av utlandsfinländarna i valet. Då vi samtidigt vet att valdeltagandet bland finländska medborgare som är folkbokförda i Finland ligger på omkring 70 procent i president- och riksdagsval och omkring 40 procent i Europaparlamentsval är denna siffra förstås mycket låg. Det finns dock olika faktorer som gör att såväl den officiella statistiken för valdeltagandet bland utlandsfinländare generellt som för utlandsfinlandssvenskar mer specifikt är lite knepig att jämföra med valdeltagandet inom Finland. Bland annat är vallängden för utlandsfinländare betydligt mer opålitlig på grund av föråldrade adresser.

Ett mer specifikt problem som berör svenskspråkiga finländare bosatta utomlands är att språkregistreringen för den officiella valstatistiken är bristfällig för finländare som flyttat utomlands innan 1988. Detta leder till att det inte är möjligt att ta fram en officiell siffra över valdeltagandet bland svenskspråkiga utlandsfinländare som helhet. Vad vi däremot kan göra är att se på valdeltagandet för utlandsfinlandssvenskar som flyttat utomlands efter 1987. I praktiken omfattar dessa data ungefär hälften av alla svenskspråkiga utlandsfinländare. Vi kan dessutom använda oss av enkätdata som visar hur utlandsfinlandssvenskar deltar i val i sitt nya hemland jämfört med hur aktivt

de deltar i finländska val och dessutom hitta förklaringar till varför vissa väljer att rösta medan andra låter bli.

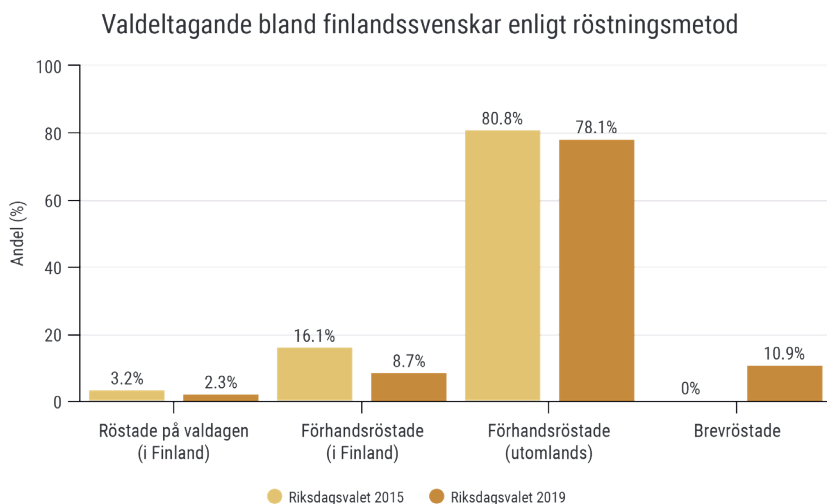
Figur 3. Valdeltagande bland svenskspråkiga utlandsfinländare som flyttat utomlands efter 1987

Utifrån den officiella valstatistiken som omfattar alla utlandsfinlandssvenskar som flyttat utomlands efter 1987 röstade nästan 28 procent i riksdagsvalet 2019 och 23 procent i presidentvalet 2018 (figur 3). I Europaparlamentsvalet 2019 låg valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskar på omkring 11 procent. Dessa siffror är betydligt högre än för utlandsfinländare överlag i den senaste valen. Det betyder dock inte att valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskar är mycket högre än bland andra utlandsfinländare. En direkt jämförelse mellan finsk- och svenskspråkiga utlandsfinländare som flyttat utomlands efter 1987 visar att svenskspråkiga är en aning mer aktiva i riksdagsval medan finskspråkiga tenderar att rösta flitigare i presidentval. Det högre valdeltagandet kan förklaras med att de som flyttat för länge sedan i regel är mindre benägna att rösta i

ursprungslandets val, helt enkelt på grund av att banden till ursprungslandet, av olika orsaker, tenderar bli svagare med åren.

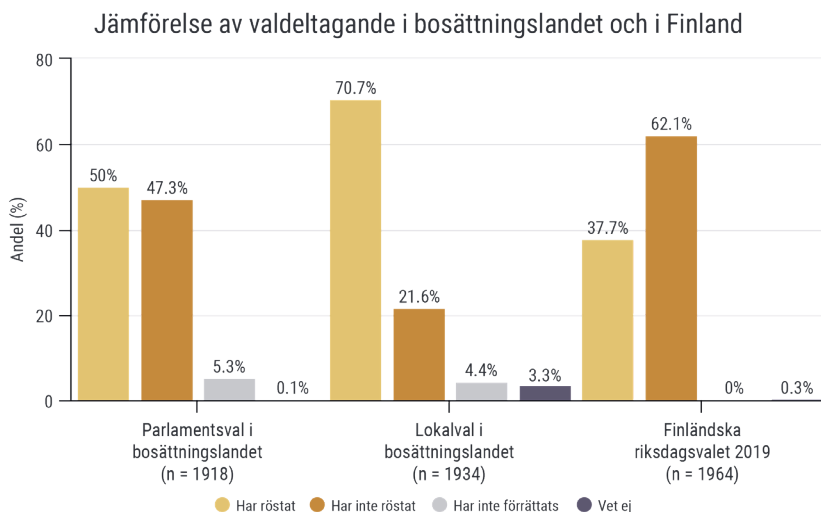
Deltagandet är förstås inte konstant utan kan variera över tid. Utlandsfinlandssvenskars valdeltagande i riksdagsvalet 2015 var 23 procent och 22 procent i riksdagsvalet 2011 (figur 3). Man kan således skönja en försiktigt uppåt pekande trend i deltagandet i riksdagsvalen mellan 2011 och 2019. För presidentvalen och Europaparlamentsvalen är nivån på valdeltagandet så gott som oförändrad mellan presidentvalen 2012 och 2018 och Europaparlamentsvalen 2014 och 2019. Men även om andelen röster är så gott som oförändrad för president- och europaparlamentsvalens del, så har det absoluta antalet röster som avläggs av utlandsfinlandssvenskar ändå ökat under denna period till följd av den ökade migrationen. För riksdagsvalen där andelen ökat med nästan 6 procentenheter mellan 2011 och 2019 är denna absoluta ökning av röstetalet förstås ännu större.

Som det redan konstaterats har finländska medborgare bosatta utomlands ett flertal röstmetoder att välja mellan. Utlandsfinlandssvenskar kan rösta på valdagen i Finland, förhandsrösta i Finland, förhandsrösta utomlands och sedan riksdagsvalet 2019 brevrösta utomlands. Det är möjligt brevröstningsalternativet kan ha bidragit till den synbara ökningen i valdeltagande i riksdagsvalet 2019. En motsvarande utveckling står dock inte att finna för Europaparlamentsvalets del år 2019 då brevröstning också var ett alternativ. Samtidigt bör man minnas att när det gäller Europaparlamentsval så har de röstberättigade utlandsfinländarna rätt att rösta också i det EU-land där de är bosatta. Det innebär att det redan finns en bekvämare möjlighet att delta i valet, åtminstone för dem som inte prioriterar att rösta i det finländska valet. Dessutom tenderar intresset för att rösta i Europaparlamentsval vara betydligt svalare än i övriga nationella val i Finland.

Figur 4. Valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskar enligt röstmetsod i riksdagsvalet 2015 och 2019.

Om vi ser närmare på valdeltagande bland utlandsfinlandssvenskar enligt de olika röstmetsoderna så ser vi att förhandsröstning är den populäraste metoden. 78 procent av rösterna i riksdagsvalet 2019 och knappa 81 procent av rösterna i riksdagsvalet 2015 gavs som förhandsröster i utlandet. Att brevöstandet genast blev den näst populäraste röstmetoden med nästan 11 procent av rösterna i riksdagsvalet 2019 talar sitt tydliga språk om dess fördelar. Den röstmetod som utlandsfinlandssvenskar använder sig minst av är röstande på valdagen i Finland. Denna metod utnyttjades endast av två procent av de röstberättigade utlandsfinlandssvenskarna i riksdagsvalet 2019 och av tre procent i riksdagsvalet 2015.

Figur 5 Jämförelse av huruvida svenskspråkiga utlandsfinländare anger sig ha röstat i bosättningslandets val (under de senaste 10 åren) och i det finländska riksdagsvalet 2019

Absolut sett ligger brevröstandet ännu långt efter i popularitet när det gäller förhandsröstandet utomlands, men det tar ofta en tid för väljare att hitta och vänja sig vid nya former av deltagande. Erfarenheterna från Sverige, där man tog brevröstning i bruk år 2002 och där röstmetoden vunnit mark sedan dess, visar att brevröstning mycket väl kan öka valdeltagandet också bland utlandsfinländare.

Att man flyttar utomlands betyder inte att man slutar engagera sig i politik. För utlandsmedborgare finns det dock fler politiska kontexter att förhålla sig till än bara den finska. Den enkät vi utfört bland utlandsfinlandssvenskar visar att finlandssvenskar tenderar att rösta förhållandevis aktivt i det nya bosättningslandets val (figur 5). Av respondenterna uppger hälften att de röstat i parlamentsval i det nya bosättningslandet under den senaste tio åren. Andelen som rapporterar att de röstat i lokalval är ännu högre, dryga 70 procent. Bland

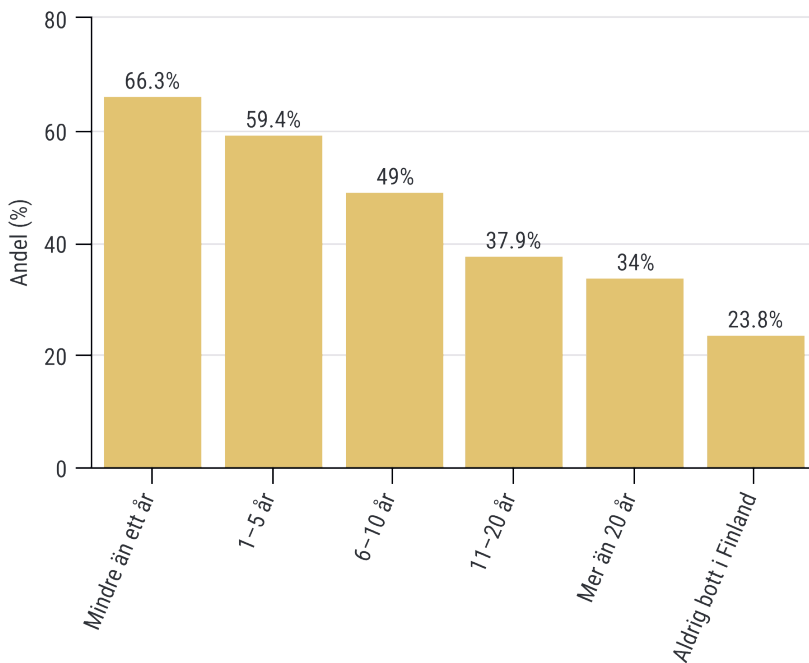
samma respondenter i enkäten anger 37 procent att de röstade i det senaste riksdagsvalet i Finland. Med tanke på jämförelsen med deltagande i det finländska riksdagsvalet 2019 är det värt att notera att det under de senaste tio åren ordnats flera parlamentsval och kommunval i det nya bostättningslandet. Det betyder att de som varit bosatta i utlandet i minst tio år har haft möjlighet att delta i minst ett, men eventuellt i flera, val.

I detta sammanhang är det också viktigt att påpeka att enkäter är en något otillförlitlig metod för att mäta valdeltagande. De som svarar på enkäter som berör politik tenderar också rösta i val. Vi bör alltså vara lite försiktiga i tolkningarna av dessa resultat. Resultaten är knappast särskilt tillförlitliga när det gäller den exakta nivån på valdeltagande i Finland eller i utlandet. Detta märks bland annat av att valdeltagandet är 10 procentenheter högre bland respondenter till enkäten vi genomförde genast efter riksdagsvalet 2019 än de officiella siffror vi presenterade ovan. Resultaten torde dock ge en bra bild av de olika valens relativa populariteten bland utlandsfinlandssvenskarna, dvs. enkätens respondenter är mer benägna att rösta i lokalval i bostättningslandet än i finländska riksdagsval.

I enlighet med annan forskning om utlandsmedborgares valdeltagande i ursprungslandets val är också utlandsfinlandssvenskarnas deltagande lägre bland dem som bott länge utomlands. I vår enkätundersökning uppgav hela två tredjedelar av dem som bott utomlands i mindre än ett år att de röstat i riksdagsvalet 2019 (figur 6). Bland dem vars utlandsvistelse dröjt mellan ett och fem år ligger deltagandet fortfarande på närmare 60 procent. Efter sex, men högst tio, år utomlands anger däremot endast knappt under hälften av finlandssvenskarna att de har deltagit i det senaste finländska riksdagsvalet, och andelen sjunker till ca 38 procent bland dem som bott utomlands i 11–20 år. Finlandssvenskar med mer än 20 år av utlandsvistelse uppger endast en tredjedel sig ha deltagit,

och bland dem som aldrig bott i Finland anger under en fjärdedel att de har deltagit i finländska riksdagsvalet 2019.

Valdeltagande enligt hur länge väljarna bott utomlands

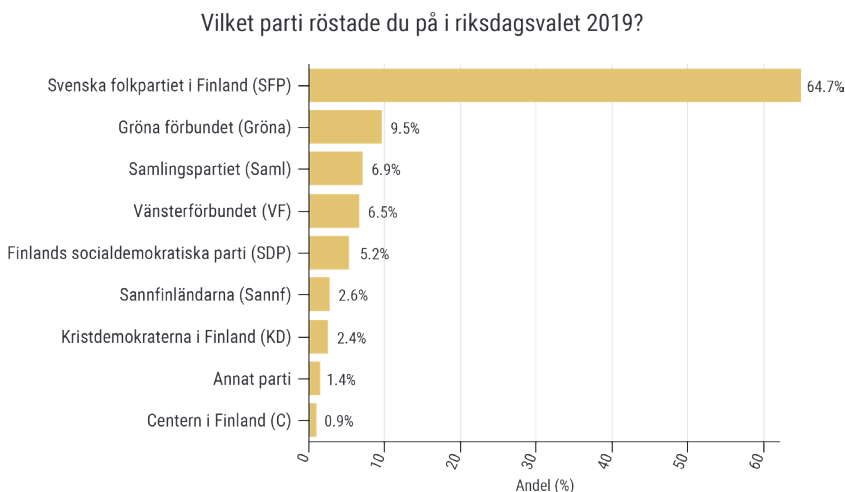

Figur 6. Deltagande i finländska riksdagsvalet 2019 bland utlandsfinlandssvenskar enligt utlandsvistelsens längd (n=1659)

Något som allmänt präglar det finlandssvenska väljarbeteendet är benägenheten att rösta på Svenska folkpartiet. Bland utlandsfinlandssvenskarna uppger 64,7 procent sig ha röstat på SFP i det finländska riksdagsvalet 2019 (figur 7). Detta är i linje med hur finlandssvenskar i Finland tenderar att rösta. Tidigare

studier av finlandssvenskar i Finland har visat att 65–75 procent brukar rösta på SFP. De övriga partierna ligger alla på siffror under tio procent. Bland dem uppger dryga nio procent sig ha röstat på Gröna förbundet, sju procent på Samlingspartiet, dryga sex procent på Vänsterförbundet och ungefär fem procent på Finlands socialdemokratiska parti.

Anmärkningsvärt är även att en förhållandevis stor grupp av de utlandsfinlandssvenska respondenterna svarar att de inte vet eller vill uppge vilket parti de röstat på i föregående val. Denna grupp framgår dock inte ur framställningen (figur 7). Tydligt är ändå att SFP samlar det absolut starkaste stödet också bland finlandssvenskar bosatta utomlands.

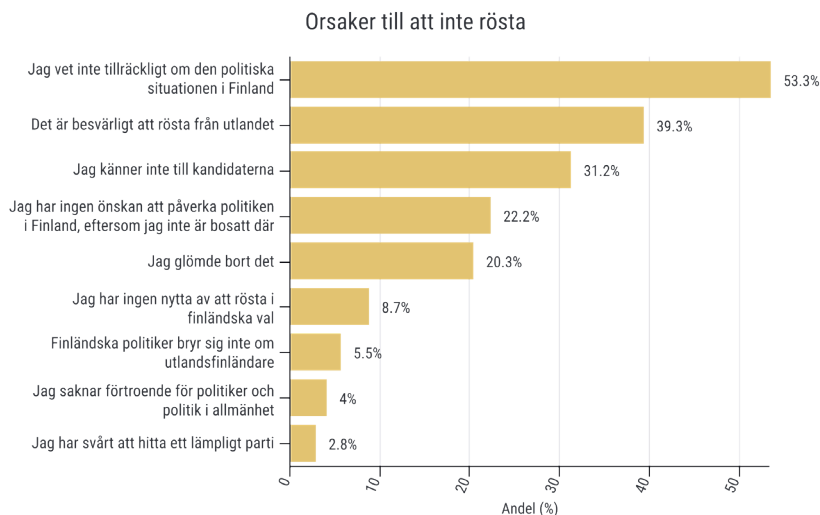
Figur 7. Vilket parti röstade du på i riksdagsvalet 2019 (n=697)

Vad kan göras för att förbättra valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskarna?

För att förstå vad som kan göras för att förbättra valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskarna behöver vi veta vad som leder till det nuvarande förhållandevis anspråkslösa deltagandet. Anledningarna till att man som boende utomlands väljer att inte delta i val kan vara flera. Tidigare i den här rapporten har vi konstaterat att det praktiskt sett är mer krävande att rösta från utlandet än i Finland, vilket i sig kan antas höja tröskeln. En annan förklaring handlar om information och medvetenhet. Medan det är svårt att undvika att nås av partiernas och kandidaternas valkampanjer, diskussioner i medier och information från myndigheter i det land där valet hålls, är situationen en annan för dem som bor utomlands. De omges i stället av information om de frågor som är aktuella i det land där de är bosatta. För att känna till att valet hålls och att dessutom vara uppdaterad om det politiska läget i Finland krävs en större egen insats och aktiv informationssökning. Att man inte röstar kan också vara kopplat till en känsla av att den egna kapaciteten inte räcker till för att fatta ett informerat beslut, eller till en känsla av att ens röst inte är legitim eller inte spelar någon roll.

En genomgång av svaren på frågan om de tre viktigaste skälen till att man lät bli att rösta visar det sig att valet att avstå är starkt kopplat till just praktiska omständigheter och tillgången till information. Det allra vanligaste skälet, som över hälften anger, är att man inte anser sig vara tillräckligt insatt i finländsk politik. Till samma kategori hör det tredje vanligaste skälet som drygt 30 procent hänvisar till, nämligen att man inte känner till de nominerade kandidaterna. Samtidigt är det intressant att notera att det bara är en lite del som anger att svårigheten att hitta ett lämpligt parti bidrog till att man inte röstade. Det kan

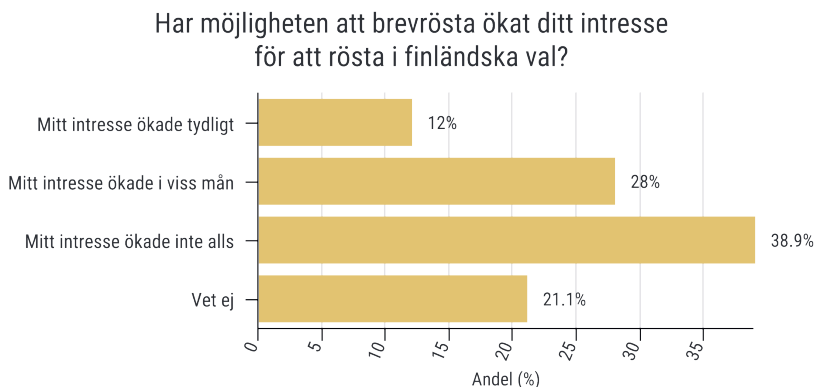
i sin tur relateras till det starka stödet för SFP bland utlandsfinlandssvenskarna. För många känns valet av parti kanske förhållandevis givet, precis som det gör för en stor andel av de svenskspråkiga finländare som bor i Finland. Det näst vanligaste skälet till att man valde att inte rösta har med praktiska hinder att göra, där nästan 4 av 10 tycker att det är besvärligt att rösta från utlandet. Andra vanliga skäl är att man som bosatt utomlands inte vill vara med och påverka den finländska politiken (22 %), eller det att man glömde bort hela valet (20 %).

Figur 8. Vilka orsaker anger utlandsfinlandssvenskar för att inte ha röstat i riksdagsvalet 2019

Ger de skäl som anges för att man låtit bli att rösta någon fingervisning om möjligheterna att höja valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskar? De praktiska besvär som nästan 40 procent hänvisar till kan mycket väl underlättas i och med införandet av brevröstning. Som vi ser i figur 9 nedan tycks den nya möjligheten till att rösta via brev ha haft en positiv effekt på intresset för att

delta. Hela 40 procent anger att det har ökat deras intresse. Detta talar för att deltagandet kan öka över tid, i linje med utvecklingen i Sverige efter att brevröstning infördes.

Figur 9. Brevröstningens inverkan på intresset att rösta i finländska val hos utlandsfinlandssvenskar

Även det tredje vanligaste skälet till att inte rösta (figur 8), dvs. att man inte känner till kandidaterna, kunde vara möjligt att kringgå genom en förhållandevis enkel reform av det finländska valsystemet. En reform som diskuterats i vissa sammanhang, och som kunde underlätta valet både för inhemska väljare och framför allt för dem som bor utomlands, är att införa möjligheten för de väljare som så önskar, att rösta på en partilista. Man skulle alltså erbjudas en möjlighet att rösta enbart på parti, utan att behöva välja en specifik kandidat från partilistan. Att känna till enskilda kandidater och välja vem man ska rösta på är betydligt mer krävande än att rösta på ett parti. Det skulle i praktiken innebära att rösten bara påverkar hur många mandat partiet får, men att makten över vem som ska representera partiet överläts till dem som röstar på en enskild kandidat.

Det allra vanligaste skälet till att man som utlandsfinlandssvensk inte röstar – att man inte känner sig tillräckligt informerad om finländsk politik – är däremot svårare att hitta konkreta och realistiska åtgärder till. Man kan naturligtvis tänka sig att omfattande statligt organiserade informationskampanjer riktade till utomlands boende till viss del kan förbättra situationen, men frågan är om det skulle vara ett särskilt kostnadseffektivt sätt att öka deltagandet.

Tabell 3. Utlandsfinlandssvenskarnas benägenhet att följa finländsk politik via olika medier

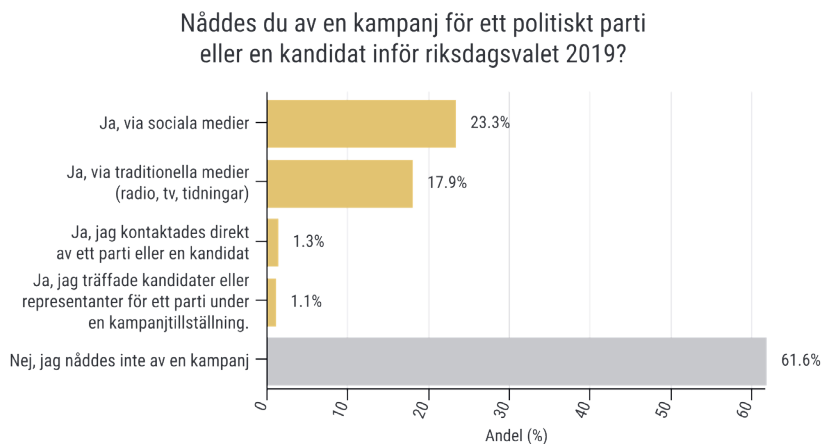
Hur ofta följer du finländsk politik via olika medier?	Minst en gång veckan	Mer sällan eller aldrig	Vet ej	N
...på tv	12,5 %	86,9 %	0,6 %	1937
...på radio	5,7 %	93,8 %	0,6 %	1930
...i dagstidningarna	31,9 %	67,5 %	0,6 %	1939
...på sociala medier (t.ex. Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram osv.)	31,3 %	67,7 %	1,0 %	1939
Följer åtminstone en av ovannämnda media	49,5 %	-	-	1906

I dagens digitaliserade informationssamhälle är det naturligtvis ingen svår sak att hålla sig informerad om finländsk politik även när man bor utomlands. Men det kräver onekligen ett eget intresse, aktivitet och initiativförmåga att följa med politiken i ett land där man inte bor. I vilken utsträckning följer då

utlandsfinlandssvenskarna med politik i olika medier? Som vi ser i tabell 3, som omfattar TV, radio, dagstidningar och sociala medier, är mönstret tydligt. Hälften av dem som deltog i undersökningen anger att de följer med politik via olika medier varje vecka, antingen via tv, radio, tidningar eller sociala medier. De vanligaste kanalerna är sociala medier och tidningar, som omkring 30 procent uppdaterade sig med varje vecka. Resultatet förvånar inte med tanke på hur lätt tillgänglig aktuell informationen är genom dessa plattformar. TV och radio används i betydligt mindre utsträckning. Slår man samman alla medier visar det sig att nästan 50 procent av utlandsfinlandssvenskarna följer den finländska politiken minst en gång i veckan. Värt att notera är också att omkring 30 procent anger att de aldrig följer med finländsk politik via någon av de mest populära kanalerna. Att denna grupp skulle välja att använda sin rösträtt i finländska val är inte speciellt sannolikt, oberoende hur administrativt enkel processen skulle göras.

Samtidigt är det viktigt att minnas att väljarnas aktivitet i ett val inte endast hänger på väljarna själva, på den information de får fram via sina medievanor, eller på det informationsarbete som myndigheterna gör. En viktig mobiliserande roll i valkampanjerna ligger hos partier och kandidater i deras strävan att sprida sitt budskap och locka väljare. Genom sitt kampanjarbete bidrar de till att öka medvetenheten om att ett val är på ingång och att bygga upp ett intresse för vilka frågor som är aktuella i just det kommande valet och vilka intressen som står på spel. Partiers och kandidaters kampanjarbete koncentreras av rationella skäl geografiskt till de områden där det finns flest röster att vinna. Det är därför inte speciellt konstigt om kampanjaktiviteter inte i första hand riktas till de väljare som bor utomlands, som dessutom är spridda över stora geografiska områden och kan vara svåra att identifiera. En tydlig indikation på att partierna och kandidaterna inte är speciellt aktiva när det gäller att föra kampanj som också riktas till väljare utomlands är att över 60 procent anger att de inte nåddes av en valkampanj i samband med riksdagsvalet 2019. De vanligaste plattformarna

för att nås av kampanjer är sociala medier (23 %) och traditionella medier (18 %), vilket med stor sannolikhet gäller kampanjer som riktar sig till väljare i Finland. Endast dryga två procent har kontaktats personligen av ett parti eller en kandidat alternativt deltagit i ett kampanjevenemang.

Figur 10. Andelen utlandsfinlandssvenskar som nåddes av en politisk kampanj inför riksdagsvalet 2019

Forskningen om utlandsväljare visar ändå att partier i allt större utsträckning vänder sig till utlandsmedborgare. De politiska partiernas ökade intresse för utlandsmedborgare beror på ungefär samma orsaker som det ökade vetenskapliga intresset för utlandsväljare. 1) Den ökade migrationen har lett till att det handlar om en allt större väljargrupp. 2) De ökade valrättigheterna gör att denna grupp har allt bättre möjligheter att påverka politiken. 3) De förbättrade kommunikationsmöjligheterna (som till exempel sociala medier) gör att det går att nå väljare som tidigare varit svåra att nå.

Intresset för utlandsmedborgare syns även på ett praktiskt plan, bland annat genom hur och i vilken utsträckning politiska partier riktar sina kampanjer till

och kommunicerar med utlandsmedborgarna. Det förhållandevis lilla partiet Liberalerna i Sverige har på sina hemsidor förutom noggranna anvisningar om hur utlandssvenskar kan delta i val, även ett program som riktar sig till utlandssvenskarna och deras intressen. I detta program stakar Liberalerna ut ett tiotal punkter för hur de vill jobba för utlandssvenskarna. Det rör sig bland annat om insatser för att förenkla deltagandet i svenska val, förenklad byråkrati för utlandsmedborgare, att göra det enklare att tillgodoräkna utländska studier i en svensk examen och försvara svenska medborgares intressen i Storbritannien efter Brexit. Dessa är alla konkreta exempel på ärenden som visar varför utlandsmedborgare kan ha ett intresse delta i val i sitt ursprungsland och hur partier och kandidater kan locka dessa väljare.

Resultaten ovan antyder dock att de finländska partierna hittills inte visat ett särskilt stort intresse för utlandsfinländska väljare. En enkel sökning på orden utlandsfinländare (ulkosuomalainen/-set) som gjordes i mars 2022 på de etablerade finländska partiernas egna webbsidor pekar på samma sak. På SDP:s sidor finns en instruktion för hur man går till väga för att som väljare rösta från utlandet och på Samlingspartiets webbsidor hittar man en rapport om ett valevenemang från våren 2019 för utlandsfinländare i Eskilstuna med Helsingfors nuvarande borgmästare Juhana Vartiainen. I övrigt är det tunnsått med material som direkt berör utlandsfinländska väljare på partiernas hemsidor, åtminstone utifrån denna begränsade sökning. Även den kandidatundersökning som genomfördes bland de nominerade kandidaterna i riksdagsvalet 2019 tyder på samma ointresse. Undersökningen visade att endast en bråkdel (3 %) av kandidaterna kampanjade bland utlandsfinländare.

Avslutningsvis: En blick in i framtiden

Idenna rapport har vi fokuserat på att redogöra för nuläget inom väljarbeteendet bland de svenskspråkiga utlandsfinländarna. Men vilka utgör de viktigaste frågorna eller faktorerna om vi försöker blicka framåt och förstå hur utlandsfinlandssvenskarnas väljarbeteende kunde se ut i framtiden? Eftersom valdeltagandet hittills varit lågt är det förstås intressant att spekulera i hur det kommer att utvecklas framöver. Både tillgängliga data som vi presenterat här och de förbättrade förutsättningar som finns för att följa finländsk politik från utlandet pekar på att valdeltagandet kommer att öka i framtiden. Frågan är främst hur stor ökningen kommer att vara.

Eftersom Sverige fungerat som rollmodell för den finländska brevröstningen och har erbjudit sina utlandsmedborgare möjligheten att brevrösta sedan riksdagsvalet 2002 torde det utgöra en bra utgångspunkt för en prognos. Under tidsperioden mellan 1998 (sista valet utan poströstning i Sverige) och 2018 ökade valdeltagandet bland utlandssvenskar med nästan 17 procentenheter, från 26,8 till 43,5. Det som gör denna ökning särskilt markant är att antalet röstberättigade utlandssvenskar mer än fördubblats under denna period. Vad innebär detta om vi försöker oss på en prognos om utlandsfinlandssvenskarnas valdeltagande?

År 2035 har det gått 20 år sedan det sista finländska riksdagsvalet som genomfördes utan brevröstning. Om vi antar att valdeltagandet bland utlandsfinlandssvenskar stiger med 17 procentenheter, precis som det gjorde i Sverige under en 20 års period, skulle det med nuvarande storlek på den finlandssvenska diasporan betyda 5000–6000 nya svenskspråkiga finländska röster fram till 2035.

Det är förstås svårt att veta om utvecklingen kommer att se ut precis som i Sverige. Trots att forskningen visar att det finns många likheter mellan svens-

ka och finlandssvenska utlandsmedborgare finns det också viktiga skillnader mellan länderna i fråga om valsystem och väljarbeteende. Det som talar mot en liknande ökning i valdeltagande som för utlandssvenskarna är att Finland har ett valsystem där man är tvungen att rösta på en individuell kandidat, vilket generellt kräver mer kunskap om den politiska kontexten än om man endast behöver välja ett parti. Det här brukar anses vara en av orsakerna till att Sverige generellt har ett klart högre valdeltagande än Finland. Å andra sidan vet vi att svenskspråkiga finländare i stor utsträckning håller sig till SFP eller svenskspråkiga kandidater från andra partier då de röstar. Håller man sig till ett snävare utbud av kandidater minskar svårigheten med att sovra fram en lämplig kandidat.

Även om utvecklingen i valdeltagande inte nödvändigtvis blir lika dramatisk som bland utlandssvenskarna finns det goda skäl att förvänta sig ett klart större antal utlandsfinlandssvenska röster framöver. Dels handlar det om hur brevröstningsreformen underlättar deltagandet från utlandet, men det handlar också om andra typer av förutsättningar för ett högre valdeltagande. I denna rapport visar vi att utlandsfinlandssvenskar både är högutbildade och att de följer finländsk politik förhållandevis aktivt. Båda är faktorer som vanligen bidrar till ett högt valdeltagande. Vi vet också att de flesta utlandsfinlandssvenskarna inte befinner sig särskilt långt borta från Finland och därmed har lätt att följa med händelser i och besöka ursprungslandet. Dessutom finns det mycket mer som politiska partier och representanter kan göra för att beakta utlandsfinlandssvenskarnas intressen. Om det politiska etablissemangen visar ett aktivt intresse för utlandsfinlandssvenskarna kunde detta mycket väl leda till ett gensvar i form av högre valdeltagande.

Med tanke på brevröstningsreformen och den utveckling som skett i valdeltagandet bland utlandsfinländare under de senaste åren skulle det vara ganska överraskande om antalet röster som avläggs av utlandsfinlandssvenskar inte

kommer att öka. Vi bör också minnas att den finlandssvenska migrationen ökade tydligt under decenniet innan Covid-19 pandemin. Fortsätter motsvarande utflyttning framöver kommer utlandsfinlandssvenskarna att bli klart fler över tid. Det är således inte helt otänkbart att det inom bara något årtionde kunde handla om 10 000 nya svenskspråkiga röster från utlandet. En sådan dramatisk ökning förutsätter dock att utlandsfinlandssvenskarna upplever att det finns goda orsaker för dem att rösta i finländska val.

Litteraturförteckning:

Bengtsson, Åsa & Kimmo Grönlund (eds.) (2005). *Den finlandssvenska väljaren*. Vasa: Samforsk.

Grönlund, Kimmo (red.) (2011). *Finlandssvenskar i publikdemokrati*. Helsingfors: SLS förlag.

Harjula, Mikael & Himmelroos, Staffan (2020). En kartläggning av utlandsfinlandssvenskarna – vad kännetecknar svenskspråkiga utlandsfinländare och deras förhållande till Finland? *Finsk tidsskrift* 145 (5), 25-39.

Himmelroos, Staffan, Harjula, Mikael, & Vento, Isak (2020). Den finlandssvenska diasporan. *Politiikasta*. <https://politiikasta.fi/den-finlandssvenska-diasporan/>

Järvi, Theodora, Mattila, Mikko & von Schoultz, Åsa (2021). Finding the One: Ease of Candidate Choices in High Information Open-List PR Systems. *Scandinavian Political Studies*. <https://doi.org/10.1111/1467-9477.12210>

Kepsu, Kaisa (2016). *Hjärnflykt eller inte? En analys av den svenskspråkiga flyttningen mellan Finland och Sverige 2000–2015*, Helsingfors: Magma.

Mattila, Mikko, Isotalo, Veikko, Järvi, Theodora & von Schoultz, Åsa (2020). Kampanjointi. In Kestilä-Kekkonen, E. & von Schoultz, Å. (red.). *Ehdokkaat vaalikentillä. Eduskuntavaalit 2019*. Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2020:16. Helsinki: Oikeusministeriö.

Peltoniemi, Johanna (2018). *On the Borderlines of Voting. Finnish emigrants' transnational identities and political participation*. Tammerfors: Tampere University Press.

SCB Statistikmyndigheten 2021, Valdeltagandet i Sverige, senast uppdaterad 14.9.2021, hämtad 18.3.2022.

Solevid, Maria (2016): "Svenska utlandsröster", *Svenska utlandsröster*, red. Maria Solevid. Göteborg: SOM-institutet, s. 9–37.

Tallqvist, Annica (2021) Smärtfritt valdeltagande. En studie om utlandsmedborgares intresse för val i hemlandet efter införandet av brevröstning. Magisteravhandling: Helsingfors universitet

Vento, Isak (2021). Homeland Political Trust Among Emigrants : The Case of Finland-Swedes. *Frontiers in Political Science: Elections and Representation*, 3(March), 1–7. <https://doi.org/10.3389/fpos.2021.642037>

Østergaard-Nielsen, Eva & Ciornei, Irina (2019). Political parties and the transnational mobilisation of the emigrant vote. *West European Politics*, 42(3): 618–644.

Datamaterial som används i rapporten:

Resultaten som presenteras i denna rapport bygger huvudsakligen på tre olika datamaterial som insamlats inom projektet *Politiskt Beteende i den finlands-svenska diasporan* (SLS 2019–2023). Här följer en kort beskrivning av vart och ett av dessa material.

1. *Registerdata från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata*

Översiktsmaterial som beskriver hemland, ålder, kön, folkbokföringsort i Finland och födelseort i Finland för svenskspråkiga finländare bosatta utomlands. Detta material inhämtades eftersom det inte fanns några tillgängliga och pålitliga statistiska uppgifter om de svenskspråkiga utlandsfinländarna, vilket gjorde det svårt att undersöka denna grupp.

2. *Enkätdata som baserar sig på undersökning bland svenskspråkiga finländare bosatta utomlands*

Enkätstudie som genomfördes riksdagsvalet 2019 bland 4800 utlandsfinlandssvenskar i 15 länder.* Datainsamlingen bygger på ett oproportionerligt stratifierat, slumpmässigt urval. Sverige, som har den mest talrika diasporan, underviktades i urvalet, medan övriga länder överviktades. Inbjudningar skickades per post till samtliga personer i urvalet, men svaren samlades in med hjälp av en webbenkät. Inbjudan innehöll instruktioner för hur man kunde nå webbenkäten. Sammanlagt besvarade 1974 personer enkäten. Svarsfrekvensen var alltså hela 41 procent, en mycket hög siffra för en enkät bland utlandsmedborgare. Samtliga analyser av dessa enkätdata har dessutom viktats (enligt popu-

lationens storlek per land, samt kön och ålder) för att göra resultaten så representativa som möjligt.

Enkäten innehåller 170 påståenden eller frågor som fångar upp allt från nationell och språklig identitet till frågor om samhällssyn och politiskt engagemang. Många av enkätens frågor är hämtade från European Values Study, en enkätundersökning som riktar sig medborgare runt om i Europa och som även genomförts bland svenskspråkiga i Finland. Därmed är datamaterialet från enkätstudien bland de svenskspråkiga utlandsfinländarna i högsta grad jämförbar med såväl svenskspråkiga i Finland som med medborgarna i många av de länder där utlandsfinlandssvenskarna är bosatta.

3. *Valstatistik från Statistikcentralen i Finland med uppgifter om valdeltagande bland finländska utlandsmedborgare*

Statistikcentralens registerdata som innehåller information om utlandsfinländares valdeltagande i samtliga nationella val (riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval) under 2010-talet. Denna statistik omfattar information om huruvida utlandsmedborgare deltagit i finländska nationella val (riksdagsval, presidentval och EU-val) som arrangerats mellan 2011 och 2019. Datamaterialet är dock begränsat till utlandsmedborgare vars uppgifter registrerats efter år 1987. Tidsbegränsningen har att göra med tillgången på bakgrundsuppgifter som insamlats om utlandsmedborgare. Äldre uppgifter om utlandsmedborgares valdeltagande omfattar t.ex. inte uppgifter om väljarnas språkregistrering.

*Australien, Belgien, Danmark, Frankrike, Italien, Kanada, Luxemburg, Norge, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland, USA, Österrike

magma